

Občanské sdružení Vzájemné soužití

Zpráva o situaci v lokalitě Přednádraží v Ostravě od roku 2011 do května 2013

Zpracoval: Mgr. Bc. Helena Jedináková, Mgr. Jana Pischová, Bc. Radim Miklušák

Data v terénu získávali pracovníci O. s. Vzájemné soužití Týmu Hnízda a Pomocné ruky

Zpracováno: v Ostravě, květen 2013

Občanské sdružení Vzájemné soužití **vstoupilo do lokality Přednádraží v roce 2011** na základě zjištěných skutečností a informací od konkrétních rodin, se kterými Tým Hnízdo O. s. Vzájemné soužití spolupracuje v rámci poskytování sociální služby „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“. Tým Hnízdo poskytuje svou podporu rodinám v rámci individuální sociální práce. V té době se na nás rodiny **nejčastěji obracely s níže uvedenými problémy:**

- ✓ ***Nevyhovující bydlení z hygienického hlediska***
- ✓ ***Předražené bydlení***
- ✓ ***Vytopené sklepy zaplavené splašky***
- ✓ ***Vytopené byty v přízemí a prvním patře***
- ✓ ***Plísně v bytech***
- ✓ ***Popraskané rozvody***
- ✓ ***Znečištěné okolí***

Z výše uvedených důvodů jsme nabídli lidem v lokalitě Přednádraží svou pomoc nejen v rámci individuální práce, ale i **komunitní práce**.

Provádění úklidu v lokalitě

V té době v bylo v lokalitě obýváno 8 domů, z toho jeden byl ve vlastnictví města a ostatní ve vlastnictví soukromého majitele Domy Přednádraží s.r.o.. **V lokalitě žilo cca 70 rodin (cca 300 osob)**.

V rámci **komunitní práce** proběhlo v roce 2011 několik společných setkání:

První společné setkání se uskutečnilo dne 18. 8. 2011. Zúčastnili se ho zástupci O. s. Vzájemné soužití, O.s. Společně - Jekhetane, Armády spásy a zástupci ÚMOB. Moravská Ostrava a Přívoz. Obyvatelé Přednádraží si s pomocí ředitele O. s. Vzájemné soužití Mgr. Sri Kumara Vishwanathana vydefinovali problémy, které je tížily a chtěli je řešit (viz výše), také si zvolili svého domovníka v každém domě. V té době byly sklepy

domů zaplaveny splašky, příčinou byla vadná kanalizace. V lokalitě se začala šířit Hepatitida A.

O. s. Vzájemné soužití v součinnosti s dalšími NNO, KHS, zástupci městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, zástupci odboru sociálních věcí a odboru Krajského úřadu MSK řešila výskyt infekční formy Hepatitidy typu A. Srze jednání s úřady se podařilo vyjednat bezplatné očkování proti hepatitidě typu A. Pracovníci Vzájemného soužití pomáhali v lokalitě Přednádraží šířit osvětu prostřednictvím osobního kontaktu s klienty a také skrze informační letáčky, kde lidé našli základní informace, jak se hepatitida přenáší a jak se přední mohou chránit, aby se nenakazili. **Za spolupráce KHS se nám podařilo naočkovat cca 70 dětí.**

Sklepní prostor - vytékání splašků z trubek. Vytékání splašků ze zdi do venkovního prostoru

Během léta jsme společně s lidmi z Přednádraží uklízeli vnitřní prostory a okolí domů. Přednádraží ke společnému úklidu prostor domů a jejich okolí. Pracovníci Renarkonu zkontrolovali pozemky, zda se tam nenacházejí injekční stříkačky. S pomocí pracovníků týmu Hnízdo a Pomocné ruky lidé sbírali odpadky, zametali chodníky, sekali trávu a vykonávali další činnosti k zvelebení prostranství a likvidovali se skládky. Pracovníci technických služeb posekali trávníky a taktéž se zapojili do úklidu. Byly přistaveny kontejnery na komunální odpad. Průběžně se projednávala spolupráce O. s. Vzájemné soužití s majitelem objektů ve prospěch lokality a jejich obyvatel.

Předávání informací a chloramin obyvatelům. Děti z lokality

V září 2011 jsme se společně sešli a zhodnotili dosavadní činnost tzv. první krůčky, během kterých se obyvatelům podařilo lokalitu vyčistit od odpadu, který představoval nebezpečí jak pro ně samotné, tak především pro malé děti. Výsledkem tohoto setkání bylo stanovení dalších úkolů, které povedou ke zlepšení situace na Přednádraží. Obyvatele lokality si v každém domě zvolili nové domovníky (starosty, původní se neosvědčili), kteří zodpovídali za udržování pořádku v domě a jeho okolí. S domovníky bylo projednáno, co se od nich očekává, jaké budou jejich úkoly a zda s výkonem domovnické funkce souhlasí. K domovníkům byl určen klíčový pracovník z NNO (o.s., Jekethane).

Úkoly domovníka:

- Každý domovník dostane pomůcky a nářadí k úklidu.
- V každém domě budou plány rozpisu úklidu.
- Klíčový pracovník bude informován domovníkem, jak probíhá úklid a zda se plní rozpis.
- Domovníkovým úkolem není to, aby uklízel sám.
- Klíčový pracovník je nápomocný domovníkovi.

Přestože se lidé snažili dodržovat úklid a pořádek, splašky ve sklepích setrývaly stále. Ředitel o.s. /Mgr. Sri Kumar Vishwanarhan/ se snažil zjistit, kdo je majitelem kanalizace v lokalitě Přednádraží. Shromažďoval podklady (územní plány, podklady od firmy OVAK, která zajišťuje městu správu kanalizací).

Setkání s obyvateli – definování problémů a návrhy jejich řešení

Rok 2012

Začátkem roku 2012 proběhlo naplánování schůzky s místostarostou Moravské Ostravy a majitelem domů ohledně poškozené kanalizace v lokalitě (která byla příčinou spatného stavu domů, splašků ve sklepech). V té době započala jednání a zjišťování vlastníka kanalizace. Do té doby se stále vlastník kanalizace nepřihlásil a z dochovaných dokumentů nebylo zřejmé, kdo ji vlastní, proto dle zákona o nalezených věcí bylo oznámení o nalezení věci vyvěšeno na úřední desce MMO, kdy do půl roku se mohl majitel k nalezené věci přihlásit. Nejdříve se k věci přihlásily strojířny, poté ČD, ale oba subjekty se vzápětí od věci nalezené distancovaly. Tyto důvody vedly k tomu, že cca dva roky vzniklo „vakuum“, kdy nebyl stále jasný majitel kanalizace a tudíž nikdo ji neopravoval, situace se tím zhoršovala. Domy v důsledku chátraly, plesnivěly, splašky vytékaly ven ze sklepů a z děr v domě přímo na ulici.

Sklepní prostory

V červnu 2012 se problém s neřešenou kanalizací vystupňoval. Splaškové vody se ještě více vytlačovaly ze sklepa a prvních pater domů, vytékaly různě na ulici a prostranství v lokalitě. Přestože se jednalo opětně o hygienické riziko, nikdo se k opravě kanalizace nehlásil. Stav kanalizace se zhoršoval.

Proto bylo se statutárním městem Ostrava zahájeno řízení dle správního řádu ve věci uložení opatření k odstranění závad vlastníkovu stavby vodního díla – části kanalizace v lokalitě Přednádraží. Ukončením tohoto řízení tj. vydáním příslušného rozhodnutí měla být SMO uložena příslušná opatření k odstranění závad na zmíněné kanalizaci.

Mezitím došlo ke schůzce mezi majitelem domů a nájemníky. Bylo jim sděleno, že díky špatné platební morálce některých nájemníků s kombinací vyplácení dávek v různých termínech dojde nejspíše k odstavení dodávek vody firmou OVAK. Obyvatelé, kteří pravidelně platili své nájemy, byli rozhořčeni. Platící nájemníci se proto vydali s pracovníky O.s. Vzájemné soužití na radnici města Ostravy. Starosta přijal nájemníky z Přednádraží do své kanceláře, kde mu byla vysvětlena situace na Přednádraží. Starosta kontaktoval firmu OVAK a podařilo se mu vyjednat prodloužení lhůty splatnosti pohledávky za vodné a stočné.

Nakonec v lokalitě k odpojení přívodu pitné vody došlo a to z důvodu nezaplacení faktury. V té době v lokalitě žilo zhruba 55 rodin, tedy asi 200 lidí (z toho přibližně 100 nezletilých dětí), někteří obyvatelé se již mezitím z lokality odstěhovali, především z domu, jenž bylo vlastníkem město. Lidé z lokality zůstali bez přístupu k pitné vodě.

Lidé z Přednádraží využívají cisternu – nemají vodu. Děti s pracovníky O.s. tráví čas

Ta jim byla dodávána cisternami 2x či 1x denně dle potřeby. Tyto cisterny byly hrazeny od dárců, sbírkou ProAltu a humanitární pomocí O.s. Vzájemné soužití ale také samotnými obyvateli lokality. Během letních prázdnin do lokality pravidelně docházeli pracovníci O. s. Vzájemné soužití a věnovali se především dětem, aby odlehčili rodičům, kteří v té době byli ve velmi stresující situaci.

V srpnu 2012 prohlásil stavební úřad domy v lokalitě za neobyvatelné a vyzval obyvatele k jejich opuštění. Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz odbor stavebního řádu a přestupků vydal rozhodnutí o nařízení vyklizení stavby. Mnoho rodin dostalo strach a z lokality se vystěhovalo do ubytoven, měli obavy o své děti, že jim budou odebrány. Tím, že byty zůstaly opuštěné, došlo k jejich rabování a ničení budov. V lokalitě zůstalo 22 rodin.

V září 2012 pracovníci ČEZu přerušili dodávku elektřiny nejen do již neobydlených domů č. 15 a 10, ale také do domu č. 13 kde v té době ještě žili nájemníci a ti tak zůstali bez elektrického proudu a také bez přívodu vody.

Pracovníci ČEZ přerušují dodávku elektřiny

Obyvatelé měli obavu, že jim pracovníci OSPOD odeberou děti. Obyvatelům, kteří chtěli odejít, se nedařilo najít jiné bydlení, než v ubytovnách. Obyvatelům bylo nabízeno náhradní bydlení“ ubytovny“. Některé rodiny však nechtěly svá obydlí opustit, žily v lokalitě již desetiletí, narodily se jim tam děti, byty měli obydlené, pěkně vybavené, byl to jejich domov a „cítily se tam bezpečně“. Je zcela namístě, že se jim nechtělo jejich domovy opustit. Právem ubytovny nepovažovaly za adekvátní řešení, kdy místo bytové jednotky se sociálním zařízením jim byl nabízen jeden pokoj se společným sociálním zařízením a kuchyňkou s ostatními rodinami (viz příloha č. 1 Zpráva o ubytovnách na Ostravsku, aneb Jsou ubytovny vhodným řešením pro bydlení rodin s dětmi a lidí bez domova?).

Postupně se rodiny z Přednádraží, které nechtěly lokalitu opustit, sestěhovaly do domu č. 8. V říjnu se s obyvateli probírala situace ohledně rozkrádání a devastování domů. Z řad obyvatel se našlo 10 dobrovolníků, kteří po 22h. hlídali budovu č. 8 před nájezdy zlodějů, kde se obyvatelé, kteří nechtěli lokalitu opustit společně sestěhovali. V té době byl již zdemolován dům města.

Šest domů zůstalo prázdných, pouze v domě č.17 zůstávala jedna rodina (která se později také přesunula do domu č.8). Dům č.8 byl v nejlepším technickém stavu.

Dům č. 8

Hlavním problémem bylo drancování domů na Přednádraží. Ohroženy byly všechny domy včetně nejzachovalejšího domu č. 8. Policie odmítala jednat s tím, že potřebovala pověření majitele objektů. Zbývajícím obyvatelům Přednádraží byla opět zopakována výzva radnice k okamžitému vystěhování. Dětem hrozilo odebrání od rodiny kvůli nevyhovujícím hygienickým podmínkám. Po nefungující kanalizaci a pitné vodě dostupné pouze z jednoho kohoutku, byla odpojována i elektřina. Pracovníci stavebního úřadu opět lidem v lokalitě sdělovali, že se musí z domů a to včetně domu č.8 vystěhovat. Lidé odmítli alternativní bydlení v ubytovnách.

V témže měsíci říjnu proběhlo jednání se zástupci stavebního úřadu v lokalitě Přednádraží. Stavební úřad označil vchody domů a rozbitá sklepní okna výstražnou páskou a informačními cedulemi o zákazu vstupu za doprovodu pracovníků technických služeb. V té době v lokalitě fungoval 1 kohoutek se studenou pitnou vodou, v domě č.8. Pracovníci O. s. Vzájemné soužití docházeli do lokality téměř každý den a mapovali situaci. Obyvatelé lokality, kteří se do lokality vrátili zpět z ubytoven a začali znovu obývat dům č. 17 a 12 byli upozorňováni na nebezpečí, které jim v devastovaných domech hrozilo. Lidé přesto odmítali odejít, většina jich alternativu ubytoven odmítla.

V listopadu jsme začali společně s obyvateli Přednádraží opravovat drobné závady na budově č.8. Obyvatele z Přednádraží začali sami iniciovat úklidy blízkého okolí a požádali nás o pomoc s organizací a realizací větších oprav nedostatků domu č.8.

Chybějící okna v některých bytech byla nahrazena bloky polystyrénu (prozatímní řešení). Bylo vyklizeno cca 3/4 sklepů od nebezpečného materiálu (baterie atd.), odpadu, větví a sklep byl tak předběžně připraven pro čištění a opravu odpadů. Lokalita byla svépomocí hlídána obyvateli před nájezdy rozkradačů a tvořením nového nepořádku. Ženy spontánně začaly vymalovávat byty. Sklepy byly úplně vyklizeny a dezinfikovány. Byl přivezen nový materiál na větší a drobné opravy. Začala oprava střešní krytiny firmou, obyvatelé domu č. 8 se zapojovali do opravy také a byli pracovníkům firmy tzv. při ruce. Dům č. 8 navštívil kominík, stav komínů byl shledán nevyhovujícím a nedostali jsem tak revizní zprávu. Tento problém bude dále konfrontován se zdejší komunitou a po zjištění možností bude vybráno řešení nastalé situace.

Lidé z lokality si svépomocí opravují vnitřní prostory

V prosinci 2012 začala firma opravovat elektrické rozvody v domě č.8. Byla instalována nová zábradlí do domu a obyvatelé domu si demokraticky zvolili, co udělají s částkou, která byla utržena za odvoz plechového odpadu. Peníze byly použity na další opravy a materiál pro opravy jednotlivých bytů. V dalších bytech byly opraveny rámy oken a dodány okna. Začalo jednání a výběr vhodné firmy na vyčištění sklepů, opravy odpadů a vyčištění jímek spojené s vysokotlakým čištěním.

Lidé z lokality si svépomocí opravují venkovní prostory

Rok 2013

V lednu 2013 vypnul ČEZ přívod elektřiny a krátce na to zamrzla voda. **Na Přednádraží v současnosti lidé obývají již delší dobu jen dům č. 8**, ostatní domy nejsou vhodné pro bydlení a jsou životu nebezpečné. **Nyní se zde nachází cca 26 lidí (11 rodin)**. Hledá se finančně schůdné řešení opravy odpadu, probíhají konzultace s odborníky a firmami. Probíhalo jednání s firmou ČEZ o opětovném připojení budovy č. 8 k energetické síti.

Návštěva Policie a zástupců firmy ČEZ

Proběhlo jednání ohledně rozhodnutí soudu, který uznal rozsudek o vystěhování lidí z Přednádraží jako nevykonatelné a zrušil tak platnost pokuty, která byla majiteli domu udělena. Dne 29. 4. 2013 dostávají lidé z Přednádraží od majitele nové nájemní smlouvy, z 11 rodin je podepsalo 9 rodin. Přestože lidé měli v rukou podepsané nové nájemní smlouvy, hned následně dne 3. 5. 2013 majitel vyzval obyvatele posledního obydleného objektu č. 8, aby se téhož dne do 17 hodin vystěhovali. Pokud tak neučiní, je připraven obrátit se na policii a žádat ji o pomoc s jejich odchodem. Lidé se však nevystěhovali, policie proti nim nezasáhla. Lidé byli předvoláni na PČR k podání vysvětlení ohledně bydlení, protože majitel domu na ně podal trestní oznámení, že budovu obývají neoprávněně. Sebou měli na PČR donést nájemní smlouvy (jak nové, tak i staré).

Dne 6. 5. 2013 došlo k jednání mezi místostarostkou Petrou Bernfeldovou a lidmi z Přednádraží. Na toto jednání bylo vpuštěno cca 8 reportérů s kamerami, ale pouze 2 lidé z Přednádraží, přestože se k jednání dostavilo celkem cca 10 lidí, kteří chtěli s místostarostou také hovořit a měli k dané situaci co říci. Z jednání vzešlo, že z cca 300 prázdných bytů Ostrava neuvolní žádný pro lidi z Přednádraží. Jsou jim opět nabízeny azylové domy a ubytovny, které obyvatelé nepovažují za adekvátní náhradu bydlení.

Obyvatelé z lokality u starosty a místostarosty

Selhávání a překážky

- ❖ MOAP /Noravská Ostrava a Přívoz/ podcenila závažnost vadné kanalizace a nejednala v zájmu lidí. Situaci se nesnažila řešit, přestože si byla vědoma, že v bytech žijí rodiny s dětmi, těhotné ženy, senioři, díky vytékajících splašků, mnoho rodin bylo infikováno Hepatitidou A. Místo toho se vlekly soudní spory o tom, kdo je vlastník kanalizace. Sociální pracovníci OSPOD navrhovali rodinám, ať se přestěhují jinam či do ubytoven, nenavrhli jiné řešení.
- ❖ Poté co lidem byla v Přednádraží zastavena voda, se město o své občany nepostaralo a nezajistilo přísun pitné vody. Pitnou vodu zde muselo zajistit O. s. Vzájemné soužití v součinnosti s iniciativou ProAlt, dárce a samotní obyvatelé lokality. V té době v lokalitě žilo cca 70 dětí a kojenců.
- ❖ I přes fakt, že má město cca 300 volných bytů, není ochotno lidem z Přednádraží poskytnout volné byty, přestože nejsou dlužníci a o tyto byty v současnosti zájem mají. Lidem byly nabízeny ubytovny, které nejsou vhodné pro rodiny s dětmi a dlouhodobé bydlení, nejsou adekvátní náhradou za byty, ve kterých léta lidé žili. Pouze několika rodinám byly nabídnuty byty, ale některé rodiny je odmítly, protože byty byly zchátralé a stejně nevyhovující.
- ❖ Existuje nařízení o součinnosti, ale toto není nikterak vymezení, které by městu nařizovalo spolupracovat a poskytnout lidem adekvátní ubytování.
- ❖ Situaci na Přednádraží ztěžuje fakt - nesoučinnost jednotlivých státních subjektů (Vodoprávní úřad, MÚob Moravská Ostrava a Přívoz, statutární město Ostrava, stavební úřad), informace nebyly jednotné. Obyvatelům byly předávány různé Inko, což jejich tak tíživou situaci ještě více zhoršovalo.
- ❖ Bytová politika města, bytový fond města nemá k dispozici nízkonákladové sociální bydlení, toto je v současnosti nahrazováno ubytovnami./ V současnosti se mají některé ubytovny rušit, do těchto ubytoven byli přestěhováni lidé z Přednádraží/.
- ❖ Neprůhlednost přidělování městských bytů. Nastavení kritérií, které musí žadatel splňovat při udělování městského bytu (či bytu soukromé společnosti – RPG Byty) např. nepřiměřené kauce, bezdlužnost, placení dvou nájmů dopředu, výše příjmů, někdy povinnost zaměstnání apod.
- ❖ Při získávání podnájmů jsou překážkou také předsudky ze strany majority vůči Romům.
- ❖ Přestože v lokalitě O. s. Vzájemné soužití působí od začátku vzniklých problémů a v rámci individuální práce ještě před jejich eskalací, na různá jednání, které pořádal MMO, nebo ÚMob MOaP, naši zástupci nebyli na tato jednání přizváni. V případě, že byly účastny sociální pracovnice příslušného OSPODu, ani pracovníci O. s. Vzájemné soužití v rámci pověření SPOD, nebyly přizvány. Pracovníci O. s. Vzájemné soužití

sbírali různá data, která poté byla použita při jednání, ale bez přítomnosti pracovníků O. s. Vzájemné soužití. K různým jednáním byly přizvány jiné neziskové organizace, které v lokalitě sice působily, ale neangažovaly se v takovém měřítku jako zástupci O. s. Vzájemné soužití.

Návrhy

- ❖ **chybí koncepce bydlení – sociálního bydlení, zákon o sociálním bydlení a naplňování Koncepce integrace romské komunity v oblasti bydlení.** Urgentně řešit koncepci sociálního bydlení, nejen na místní úrovni, ale i na úrovni krajů. Sociální bydlení s doprovodným sociálním programem s následnou možností bydlení nájemního - obce převzít ale umožnit i NNO sociální podnikání s dotacemi státu především pak z rozpočtu MMR.
- ❖ Nájemní bydlení - v případě zaplacení kauce – kauci by platil stát /tento návrh ale neřeší situaci u lidí, kteří jsou z minula zadlužení u obecních bytů či bytů soukromníků/.
- ❖ **Aktivní zapojení NNO do tvorby místní koncepce bydlení**
- ❖ **Žádat magistrát aby jednalo s městskými obvody o zpřístupnění volných bytů ohroženým rodinám a osobám.** Zabývat se nejen rodinami, které mají trvalý pobyt v Ostravě, ale i rodinám, které dlouhodobě v Ostravě žijí i když mají trvalý pobyt mimo Ostravu (děti chodí v Ostravě do školy, mají své lékaře apod.).
- ❖ **NNO se zavážou, že budou spolupracovat s rodinami, které jsou zadlužené a pracovat na snižování jejich dluhu.**
- ❖ **Místní samosprávy by měly zahájit jednání s výhodnými soukromými vlastníky bytů o zpřístupnění svých volných bytových fondů a transformaci pro potřebné rodiny a jednotlivce.** – Nízkonákladové bydlení /minimální zisk/. A současně aby politické vedení samosprávy a státní správy aktivně intervenovali při podpoře soužití majority a minority, podpořili dobré sousedství. Aby nedocházelo k etnické segregaci v bydlení a Romové mohli bydlet společně a nebyli odstrkovaní na kraj měst a vytvářely se tak umělá gheta.
- ❖ **Ministerstvo místního rozvoje by mělo maximálně využít evropských zdrojů v oblasti bydlení pro sociálně slabé rodiny s dětmi, samoživitelky a seniory.**
- ❖ Při stávajícím stavu není možno považovat ubytovny za adekvátní dlouhodobé bydlení pro rodiny s dětmi a sociálně slabé občany

Nástroje pro zlepšení situace na ubytovnách:

- ✓ Stanovit horní maximální hranici úhrad za ubytování, tak aby ubytovatel se řídil normativními náklady za bydlení a nestanovil si vyšší hranici nájmu, cena za m² nikoli za osoby
- ✓ Změnit legislativu – přeměnit ubytovny krátkodobého charakteru z cestovního ruchu na statut sociální ubytovny s přesně danými technickými parametry /stanovit metry čtvereční na osobu, na sociální zařízení, využití kuchyňky, vybavení kuchyně.../,
- ✓ změna na ubytovací jednotky.
- ✓ kontroly finančních úřadů, stavebního úřadu, KHS

Domníváme se, že kontroly ubytoven především stavebních úřadů a KHS, měly proběhnout před zahájením provozu, aby se předešlo situaci, kdy po zjištění, že některé z ubytoven nejsou zkolaudovány a neodpovídají hygienickým normám, vede k uzavření ubytovny a nucenému vystěhování lidí a možnému vzniku bezdomovectví.

*Z našich zkušeností a návštěv v Ostravských ubytovnách, můžeme konstatovat, že: **technické parametry pro ubytovací zařízení sloužící k dlouhodobému bydlení zcela chybí**, ubytovny mají strukturu krátkodobého charakteru, požadavky stavebních předpisů jsou určeny a tedy odpovídají ubytovacím zařízením pro přechodné ubytování, nikoli pro dlouhodobé ubytování /některé ubytovny v Ostravě nejsou vhodné ani pro krátkodobý přechodný pobyt/. V současné době se **změnil způsob využití** ubytoven. Ubytovny neslouží ke krátkodobému pobytu, ale lidé, především rodiny s dětmi žijí v ubytovnách dlouhodobě. **Změnila se i cílová skupina**, nebo-li typ ubytovaných osob. V ubytovnách dnes žijí především velké početné rodiny s více dětmi. V Ostravě stále existují i ubytovny pro dělníky, jednotlivce či ubytovny pro muže a ženy bez dětí, ale převládá počet ubytoven pro rodiny s dětmi.*

❖ V případě uzavření ubytoven vytvořit krizový štáb pro řešení případné krizové situace při uzavření ubytoven

*Situace je nejen v Ostravě, ale i v jiných městech republiky tristní. Dle našeho názoru nejsou ubytovny řešením pro dlouhodobé bydlení rodin s dětmi. Bydlení v ubytovnách má negativní dopad na život osob ve všech směrech. Objevují se zde i zdravotní rizika. V Ostravě se v posledních dvou letech na ubytovnách objevily infekční onemocnění Hepatitida typu A, bacilární úplavice, paraziti (švábi vši a štěnice) či hlodavci jsou běžnou součástí života na ubytovnách. Život v ubytovnách stejně jako v jiných sociálně vyloučených lokalitách je **frustrující**. Zdejší obyvatelé si nejsou s to pomoci vlastními silami, často ani nevědí jak. Rodiny či jednotlivci, kteří v ubytovnách žijí, se ocitají pod hranicí chudoby, jsou na úplném dně. Volí krátkodobé životní strategie, cílené jen na*

uspokojení základních potřeb. Nerozumějí společenskému prostředí a společenským normám. Žijí v pocitu ohrožení a strachu ze změn a nových věcí, **upadají do začarovaného kruhu životních problémů**, přičemž mnohdy nevědí, který z nich je třeba řešit jako první. Netuší, kde začít. Frustrace vede k rezignaci.

Život v ubytovnách s sebou nutně přináší **velmi negativní důsledky. Jednak vykazují znaky totálních instirucí** Jednak, lidé zde žijí v naprosté chudobě, žijí v sociálním odloučení. Většina lidí je velmi zadlužená již z minulosti, v ubytovnách se ještě více zadlužují, aby byli schopni platit nájem. Většina z nich jsou bez stálého zaměstnání.

Pokud tento stav trvá dlouhodobě, lidé pak **ztrácejí pracovní návyky a hodnoty s tím spojené**. Začnou svůj život vidět pouze v krátkodobé perspektivě a postupem času začnou považovat svou situaci za normální. Pokud lidé **žijí dlouhodobě v širším společenství**, pak stěží zvládají život osamoceně. Zde jsou zvyklí řešit problémy, starosti, smutky i radosti společně. Fungují zde jako velká rodina. Na patrech mívají svého „lídra“, kterého poslouchají.

Život v ubytovnách přináší nový fenomén.

V současné době zaznamenáváme, že rodiny, pokud se jim podaří získat samostatné bydlení, **vrací se zpět do ubytoven**.

Pokud se nám podaří rodině zajistit bydlení v nájemním bytě, rodina naráz neumí takto samostatně žít. Neví, co si má počít. Rodina je doma sama pouze se svými dětmi, zavrou se za ní dveře, a co má dělat? Matka zjistí, že neví, co si počít v kuchyni, byla zvyklá společně vařit s jinými ženami, přitom probírat život. Byly společně na své starosti, radosti, nyní je na to sama. Neví, jak má uklidit, umýt WC, v ubytovně to vždy někdo udělal. Děti zlobí, protože byly zvyklé pobíhat po chodbách s jinými dětmi. Rodiny se cítí osamoceny, **zcela izolovány**. Nemá jim kdo pomoci, nebo jen tak si s někým povykládat. Navíc, sousedům vadí hluk, v ubytovně byli lidé zvyklí, že nikomu nevadilo, když se sdružovali na chodbách, hlučně se bavili, vyšli ze svého stereotypu. Nevědí, jak a kde platit nájem, kam si mají jít zapojit elektrinu, zapnout plyn. Nejsou na život „venku“, který je většinou zcela samozřejmý, již zvyklí. Před lety si odvykli, proto se mnohdy dobrovolně se vrací zpět.

Nynější situace **má negativní dopad zejména na mladou generaci**. Během dvaceti let nám v ubytovnách odrostly děti, kterým **chybí kultura bydlení**. Jsou navyklí žít v širším společenství, neznají život v běžném klasickém bytě. Jsou to azylové děti, **děti ubytoven**. Děti čerpají ze vzorců chování svých rodičů, čerpají ze vzorů svého prostředí, proto jsou přesvědčeny, že takovéto bydlení je zcela normální. Děti Neznají vlastní fyzický prostor, nemají prostor pro školní přípravu, neví, co je soukromí, nemají rovné šance na vzdělání a tím i na pozdější uplatnění na trhu práce, což má nepochybně neodmyslitelný dopad na společnost.

Přestože dnešní legislativa neumožňuje umísťovat děti do ústavů ze sociálních důvodů ale z důvodů vážného ohrožení výchovy a vývoje dítěte, i tak budou rodiny stále traumatizovány a bát se o své děti.

Obáváme se důsledků, které by mohly nastat, pokud by se opravdu stovky sociálně slabých rodin a jednotlivců ocitly na ulici bez přístřeší a střechy nad hlavou. Dopad této situace by jednoznačně mohl postihnout celou společnost žijící v Ostravě ale i v jiných částech republiky především na severu Čech.

Postupně docházíme ke zjištění, že sociálně vyloučení jsou tlakem samospráv vytlačováni mimo své městské obvody, mimo město. Důkazem toho je i Zadní Přívoz, kde Romové jsou postupně „tichou cestou“ vystěhováváni ze Zadního Přívozu v Ostravě a jsou jim nabízena místa mimo tuto lokalitu.